

ISSN: 3023-4778

International Journal of Original Educational Research

Research Article

Covid-19 Pandemisinin Teknoloji Yönetim Süreçlerine Yansımaları: Eba Perspektifinden Türk Eğitim Sistemi İçin Genel Bir Değerlendirme

Bülent Baygör

bbaygor@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Muhammet Işık

muhdike42@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Kader Şenocak

senocakkader@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Feride Doğan Önal

doganonalferride@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Atf: Baygör, B., Işık, M., Şenocak, K. ve Önal Doğan, F. (2023). Covid-19 pandemisinin teknoloji yönetim süreçlerine yansımaları: EBA perspektifinden Türk eğitim sistemi için genel bir değerlendirme. *International Journal Of Original Educational Research*, 1(1).

Özet

Bu araştırmanın amacı; COVID-19 pandemisinin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını incelemek ve EBA perspektifinden Türk Eğitim Sistemi için genel bir değerlendirme yapmaktır. Bu çalışmada veri toplamak amacıyla literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Literatür taramasında araştırma konusu ile ilgili daha önce yayınlanmış kitaplar, makaleler, tezler, konferans bildirileri, tarihi kayıtlar ve raporların bulguları incelenmiştir. Buna göre Covid-19 döneminde her alandan çalışmalara yer verildiği görülmüştür. Özellikle pandeminin başladığı andan itibaren makalelerde, tezlerde, bildirilerde, bitirme çalışmalarında, kitaplarda pandemi hakkında sıklıkla bilgilere yer verilmiştir. Covid-19 sürecinde internete yoğun bir ilgi olmuş, uzaktan eğitim sistemlerine insanlar mecbur kalmış, internet kullanımı artmış, elektronik cihazlara talep yükselmiş ve eğitimden geri kalmamak amacıyla hem vatandaşlar hem de devlet yetkilileri bu konuya büyük bir duyarlılıkla yaklaştığı tespit edilmiştir. Covid-19 döneminde eğitim almak amacıyla eğitim platformlarına ihtiyaç yükselmiştir. Bu amaçla EBA'nın içerikleri de genişletilmiş, güncellenmiş daha kullanılabilir ve ulaşılabilir hale gelmiştir.

Anahtar kelimeler: COVID-19, EBA, Teknoloji, Eğitim Sistemi

Abstract

The purpose of this study is to examine the reflections of the COVID-19 pandemic on technology management processes and to make a general evaluation for the Turkish Education System from the perspective of EBA. In this study, literature review method was used to collect data. In the literature review, the findings of previously published books, articles, theses, conference proceedings, historical records and reports related to the research topic were examined. Accordingly, it was observed that studies from every field were included in the Covid-19 period. Especially since the beginning of the pandemic, information about the pandemic has been frequently included in articles, theses, dissertations, papers, graduation studies and books. During the Covid-19 period, there was an intense interest in the internet, people were compelled to distance education systems, internet usage increased, demand for electronic devices increased, and it was determined that both citizens and state officials approached this issue with great sensitivity in order not to fall behind in education. In the Covid-19 period, the need for educational platforms has increased in order to receive education. For this purpose, the content of EBA has been expanded, updated and made more usable and accessible.

Keywords: COVID-19, EBA, Technology, Education System

Giriş

Teknolojinin gelişimi her geçen gün hayatımızda daha çok yer almasını sağlamaktadır. Teknoloji ilerledikçe insanların teknolojiyle ulaşabilecekleri materyaller artmakta hatta teknoloji kullanılmadan yapılacak eylemlerin sayısı bile azalmaktadır. Teknoloji geliştikçe hayatımız kolaylaşmakta, her şeye ulaşım hızlanmakta, insanlar evlerinden hiç çıkmadan birçok şeyi kontrol edebilmektedir. Tüm dünyanın etkilendiği pandemi sebebiyle bir anda teknolojinin önemi daha da artmıştır. Eğitim öğretim faaliyetlerinde aksamalar görüldüğü gibi bu aksamaları en alt düzeye indirgemeye çalışmakta yine teknoloji ile mümkün hale gelmiştir. Pandemiden tüm dünya ülkeleri olduğu gibi Türkiye’de olumsuz şekilde etkilenmiştir. Eğitim öğretim faaliyetleri okulların kapatılmasıyla kısmen sekteye uğramış ancak EBA ve diğer uzaktan eğitim araçlarıyla bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır (Çakın, & Külekçi Akyavuz, 2020). Pandemi gerekçesiyle gerçekleşen olumsuzluklar sonraki zamanlarda tekrar etmemesi için tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmıştır. Bu çalışmada da problem durumu olarak EBA perspektifinden Türk Eğitim Sistemi üzerindeki etkiler ve yansımalar değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Problem Durumu

Araştırmanın problem durumu Covid-19 pandemisinin teknoloji yöntemi süreçlerine etkisini ortaya koymak amacıyla EBA perspektifinden Türk Eğitim Sistemi’ne yansımalarını belirlemektir. Covid-19 pandemisinin etkilerinin teknoloji yönetim süreçlerine etkilerinin şekli ve yönü inceleme konusunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; COVID-19 pandemisinin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını incelemek ve EBA perspektifinden Türk Eğitim Sistemi için genel bir değerlendirme yapmaktır. Pandemi süresince okulların tatil edilmesi, öğrencilerin okuldan ayrı kalması, eğitim ve öğretime evde devam edilmesi sebebiyle teknolojiye yoğun bir geçiş olmuş ve hayatımızın büyük çoğunluğu teknolojiye odaklanmıştır. Eğitim öğretim için teknolojinin büyük önem arz etmesi sebebiyle teknolojinin yönetim

Covid-19 Pandemisinin Teknoloji Yönetim Süreçlerine Yansımaları: Eba Perspektifinden Türk Eğitim Sistemi İçin Genel Bir Değerlendirme

sürecinin önemini de arttırdığından pandeminin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını incelemek önemli bir amaç olduğu düşünülmüştür.

Pandeminin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını incelemek amacıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Pandeminin teknoloji yönetim süreçlerine yansımaları nasıldır?
2. Pandemi, teknolojiye yönelimi nasıl etkilemiştir?
3. Pandeminin teknoloji yönetim sürecine yansımalarında EBA etkisi nasıldır?
4. Pandemi, Türk Eğitim Sistemi'nde ne gibi değişikliklere neden olmuştur?
5. EBA'nın Türk Eğitim Sistemi'ndeki yeri nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Hızla yayılan salgın ve ölüm riskinin olduğu bir hastalık sebebiyle insanların sokağa çıkması yasaklanmış ve özellikle eğitim-öğretim çalışmaları evde devam etmiştir. Teknoloji, tüm evlerde sahip olunması gereken bir zorunluluk haline almıştır. Eğitim ve öğretimin aksamaması amacıyla uzaktan eğitim kullanılmaya çalışılmış ve Eğitim Bilgi Ağı olan EBA kullanılmıştır. Bu bakımdan pandemisinin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını incelemenin önemli olduğu ifade edilebilir.

Literatür tarandığında Covid-19 pandemisinin teknoloji yönetim süreçlerine yansımalarını inceleyen ve EBA perspektifinden Türk Eğitim Sistemi için genel bir değerlendirme yapan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın genel amaçlarıyla paralel özellikler gösteren başka bir çalışmanın olmaması sebebiyle, bu çalışma literatürde belirli bir boşluğu dolduracağı için önem arz etmektedir.

Covid-19 Pandemisinin Türk Eğitim Sistemine Yansımaları

Covid-19 pandemisi tüm dünyanın beklemediği olayları bir anda yaşamasına neden olmuştur. Tarih boyunca defalarca pandemi olmasına rağmen günümüz bilgi toplumlarında bu şekilde bir salgın hastalıkta neler yapılabileceği, eğitimin nasıl yönlendirileceği, ekonomik göstergelerin nasıl kontrol edileceği, hangi tedbirlerin alınacağı bir anda kestirilememiştir. Hatta her geçen gün yeni kararlar alınmak zorunda kalınmış; bir gün yapılmasında herhangi bir sakınca görülmeyen bir durum bir sonraki

gün yasak kapsamına alınmıştır. Eğitim kurumlarında da bu durum aynı şekilde gerçekleşmiştir. Öncelikle okullar birer aylık kapanma gerçekleştirmiş sonrasında dönem sonuna kadar kapatılmıştır. Hatta sınıf bazın okulların açıldığı ve ilgili sınıfta covide yakalanan öğrenciler olması durumunda o sınıf öğrencileri karantinaya alınmıştır. Aynı zamanda Covid-19 için okullarda tedbirler alınmaya çalışılmış, maske takılması, mesafeye uyulması, temizliğe azami dikkat edilmesine çalışılmıştır.

Bu süreçte eğitim kurumlarının açık tutulmasına çalışılmış ancak mümkün olduğunca uzaktan eğitimle; eğitimde yaşanan boşluklar kapatılmaya çalışılmıştır. Uzaktan eğitim uygulamaları ilkokulda başlayarak üniversiteyi kapsayan her ortamda mümkün olduğunca etkin bir şekilde uygulanmıştır. Hatta bu durumun lisansüstü eğitimde süreklilik haline getirilmesi düşünülmüştür. Sınavlar online şekilde yapılmış, devamsızlık sebebiyle öğrencilerin sınıf tekrarı yapması engellenmiş mümkün olduğunca öğrencilerin moralleri yüksek tutulmaya çalışılmıştır. Uzaktan eğitim, tıpkı yüz yüze eğitimde olduğu gibi öğrencilerin belli bilgiler, beceriler ve tutumlar ile donatılmasını hedeflemelidir. Bu nedenle uzaktan eğitimin öğrencilerin yaşlarına, psikolojilerine ve niteliklerine göre motivasyonlarını arttıracak bir şekilde tasarlanması gerekmektedir. E-ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, sanal ortamdaki yenilikçi teknikler ile ders programlarının bütünleştirilmesi ve tartışma platformlarının oluşturulması ile kaliteli ve yenilikçi bir uzaktan eğitim sistemi sağlanabilir (Atasoy, Özden, & Kara, 2020).

Eğitim yönetimi, bir örgütlenme olarak eğitim kurumlarını kapsayan geniş bir kavramdır. Tüm dünyada her türlü kurum krizler ve tehlikelerle karşı karşıya kalabileceği gibi eğitim kurumları da çeşitli krizlerle karşılaşabilir. Eğitim kurumları da karşılaşabileceği krizlere karşı önceden tedbir almak zorundadır. Ancak Covid-19 pandemisi dünyadaki tüm kurumları olumsuz etkilerken eğitim kurumları da bu pandemiden olumsuz etkilenmiştir. Bu denli büyük ve beklenilmedik kriz sebebiyle eğitimle doğrudan veya dolaylı olarak iletişim halinde olan herkes etkilenmiştir. Bu tür bir krizle ilk defa karşılaşılması, devletlerin ne yapacakları konusundaki kararsızlıkları, bilinmezlikler ve öngürülmezlikler, aşı çalışmalarının uzun sürmesi, ekonomik göstergelerde yaşanan problemler vb. sorunlar eğitim kurumlarını oldukça zora sokmuştur (Aydın, 2020).

Covid-19 Pandemisinin Teknoloji Yönetim Süreçlerine Yansımaları: Eba Perspektifinden Türk Eğitim Sistemi İçin Genel Bir Değerlendirme

2019-2020 Eğitim Öğretim yılının ikinci dönemi televizyon kanalları ve EBA'nın devreye girmesiyle uzaktan eğitim yoluyla tamamlanmıştır. 2020-2021 Eğitim Öğretim yılında ise Kasım ayındaki ara tatile kadar kademeli ve seyreltilmiş bir şekilde yüz yüze eğitime başlanmış, çocuklarını okula göndermek istemeyen veliler yazılı başvuru yapmış ve çocukları devamsız sayılmamıştır. Fakat vaka sayılarındaki artıştan dolayı Kasım ayındaki ara tatilden sonra okullar tekrar kapatılmıştır. 15 Şubat 2021'de köy okulları ve anaokullarında, 1 Mart 2021'de de tüm resmi ve özel okullar kademeli ve seyreltilmiş olarak yüz yüze eğitime başlanmış ve ikinci dönem de bu şekilde devam ettirilmiştir.

COVID-19 pandemisi ile birlikte tüm dünyada eğitim-öğretim sistemi ani bir değişikliğe uğramış ve uzaktan eğitime ihtiyaç duyulmuştur. Bu dönemde öğrenimin kesintiye uğramaksızın devam etmesi için uzaktan eğitim sisteminin güçlü bir alt yapısının olması gerektiği net bir şekilde anlaşılmıştır. Bu durum uzaktan eğitim sistemine gerekli yatırımların yapılması ve geleneksel eğitime destek niteliğinde bir uygulama olarak değil tek başına yeterli olacak bir sistem olarak önem verilmesi gerektiğini göstermiştir. Nitekim günümüzde olduğu gibi salgın, afet, zorunlu göç, savaş gibi kriz durumlarında uzaktan eğitim sisteminin ne kadar ehemmiyetli olduğu unutulmamalıdır (Can, 2020).

Öğrencilere ve öğretmenlere küresel düzeyde eğitim ve iletişim fırsatı sağlayan uzaktan eğitim sistemine gereken önem verilebilmelidir. Bu ihtiyacın etkisi COVID-19 sürecinde yoğun olarak hissedilmiştir. COVID-19 sürecinde etkilenen en önemli alanlardan biri de eğitimidir. Yakın geçmişte ütopye karşılanabilecek birtakım değişiklikler, COVID-19 ile birlikte hayatımızın her alanında ve tüm dünyada yaşanmaya başlanmıştır. Bu değişikliklerden biri de aniden uzaktan eğitim sistemine geçiştir ve bununla birlikte eğitime dair bakış açısının yeniden değerlendirilmesi de gün yüzüne çıkmıştır (Bozkurt, 2020).

Covid-19 Pandemisinin Eğitim Bilişim Ağına Yansımaları

Eğitim teknolojileri eğitim hizmetlerini ekonomikleştirir ve uzman personelden yararlanma olanağı sağlar. Eğitim programlarına mobilizasyon, esneklik, farklılık ve standartlaşma getirir. Eğitim hizmetlerinin idari, maddi gibi her açıdan geliştirilmesi,

uygulamalarda bilimsel araştırma sonuçlarının dikkate alınması, araştırma alt yapısının oluşturulması ve çeşitli projelere yer verilmesi konusunda eğitim teknolojisi etkili olmaktadır. Eğitimde devamlılığı sağlamak ve eğitim kuramlarını uygulamaya koymak da eğitim teknolojisinin görevlerinden biridir (Alpar, Batdal, Avcı, 2007). Eğitim teknolojisi dayandığı temel ilkeler yönünden kuramsal bilgileri ve bilimsel ilkeleri sosyal çevrede ortaya çıkan eğitim sorunlarına uygulamayı, uygulama süreçleri düzenlemeyi ve bunları gerektiğinde tekrarlamayı, eğitim sorunlarını rasyonel ve bilimsel araştırma konusu yapmayı, eğitim kuramlarını eğitimin her alanında ve bir bütünlük içinde uygulamaya aktarmayı, öğretim programları içeriğinde devamlılık sağlamayı, öğretmenin ve diğer eğitim personelinin etkililiğini artırmayı, öğrenme öğretme süreçlerini öğrenci yeteneklerine uyarlamayı ve eğitim yaşantılarının meydana geldiği çevreyi başarılı biçimde kontrol etmeyi kapsamaktadır (Alkan, 2011).

Ölçme ve değerlendirme sisteminde reformlar yapılarak ölçütlerin çeşitlendirilmesi, değerlendirmenin gelenekselin aksine süreç ve sonuç değerlendirmesi olarak yapılması, okullar ve coğrafi bölgeler arasında farkın azaltılmasıyla fırsat ve imkân eşitliliğinin sağlanması, eğitimin bir bütün olarak görülerek erken çocukluk eğitiminden en üst öğrenim kademesine kadar tüm gelişim alanlarının izlenmesi ve değerlendirmeler sonucunda gerekli iyileştirilmeye gidilmesi tüm bunların e-portfolyo oluşturulması düşünülmektedir (Barblan, Ergüder, & Gürüz, 2008). Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için hayata geçirmek gereklidir.

Pandemi sürecinin genel yapısı gereği her ülke kendi imkân ve gelişmişliklerine göre hareket etmişlerdir. Bazı ülkeler eğitim kurumlarını kapatmayı uygun bulurken bazı ülkeler sınırlı sayıda günleri açık tutmayı tercih etmişlerdir. Ancak pandemi sürecinde en fazla talep uzaktan eğitim sistemlerine, internete, elektronik araçlara, internete olmuştur. Hem bireysel bazda hem de devlet tarafından eğitim imkanları online sistemler ağırlıklı olarak gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Türkiye’de de bu durum önemsenmiş ve daha önceden var olan EBA’nın kullanım alanları genişletilmeye çalışılmıştır (Akça, 2021). Hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin EBA’ya ulaşabilmelerinin önü açılmış, içerikler zenginleştirilmiş, doküman sayısı artırılmış vb.

özellikler eklenmiştir. Bu şekilde eklemeler yapılarak öğrencilerin ve öğretmenlerin doğru bilgiye istedikleri zaman ulaşabilmelerinin önü açılmaya çalışılmıştır (Açık, Koç, & Uslu, 2021). Kısacası pandemi dönemi EBA'nın ve eğitim sistemlerinin hem önemini artırmıştır hem de geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Yöntem

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Literatür taramasında araştırma konusu ile ilgili daha önce yayınlanmış kitaplar, makaleler, tezler, konferans bildirileri, tarihi kayıtlar ve raporlar gibi eserler aranır, bulunur, incelenir ve bu sayede çalışmaya katkı sağlayacak bilgiler elde edilmeye çalışılır. Literatür taramasının amacı kısaca, araştırma konusunda ihtiyaç duyulan bilgilerin elde edilmesi şeklinde ifade edilebilir.

Literatür taraması; konu, amaç, araştırma soruları ve yöntem gibi detayların belirlendiği araştırma planının hazırlanması sonrasında da devam eder. Bu aşamada, çalışmanın teorik ve metodolojik altyapısının ifade edilmesinde yararlanılabilecek makale ağırlıklı kaynaklar taranır. Araştırmada ele alınan temel kavramlar, fikirler, yaklaşımlar, gelişmeler ve tartışmaların farklı kaynaklarda ne şekilde değerlendirildiği derinlemesine araştırılır. Araştırma konusunu, problem durumunu, çalışmanın gerekçelerini ve çalışmada yer verilecek ana fikirleri açıklayıcı, örneklendirici ve destekleyici bilgiler literatür taraması ile farklı kaynaklardan temin edilir. Bu amaçla; makale, kitap, tezler, konferans bildiri kitapları ve raporlar yanında konuya göre değişiklik göstermekle birlikte gazete ve daha önce yayınlanmış röportaj, mülakat gibi farklı kaynaklardan da yararlanılabilir (Demirci, 2014).

Bir araştırmada literatür taramasına öncelikle konu belirlenirken ve konu daraltılırken ihtiyaç duyulur. Araştırmacının ilgi alanına giren konularda genel bilgiler içeren kitap, ansiklopedi ve gazete gibi farklı kaynaklar okunmaya başlanır. Bu süreçte araştırmacı konu hakkındaki temel kavramları, alt başlıkları, önemli noktaları ve gelişmeleri öğrenerek konu ile ilgili öncelikli tartışma alanlarının ve problem durumlarının farkına varır. Literatür taramasının amaçları; yapılmış olan benzer çalışmaların benzerlerinin yapılmasından kaçınmak, başka araştırmacıların yaptığı

hatalara düşmemek, araştırma konusu hakkında çalışma yapan diğer araştırmacıları tanımak, araştırmaların ortak yönlerini ortaya koyarak bilgileri belirli bir düzene oturtmak, ihtiyaç duyulan çalışmaları ortaya çıkarmak, zıt görüşleri ortaya koymak, araştırmalarda derinlemesine düşünmeyi sağlamak şeklinde sıralanabilir (Bourner, 1996). Bu çalışmada da literatür çalışması yapılarak hazırlanmış olan çalışmalar ortaya konulmak istenmiş, yeni araştırmalara temeller oluşturulmuş, belirli bilgiler düzenli şekilde ortaya konmuştur. Elde edilen veriler taranmış, sıralanmış, düzenli şekilde verilmeye çalışılmıştır.

Bulgular

- Covid-19 döneminde her alandan çalışmalara yer verildiği görülmüştür. Özellikle pandeminin başladığı andan itibaren makalelerde, tezlerde, bildirimlerde, bitirme çalışmalarında, kitaplarda pandemi hakkında sıklıkla bilgilere yer verilmiştir.
- Covid-19 sürecinde internete yoğun bir ilgi olmuş, uzaktan eğitim sistemlerine insanlar mecbur kalmış, internet kullanımı artmış, elektronik cihazlara talep yükselmiş ve eğitimden geri kalmamak amacıyla hem vatandaşlar hem de devlet yetkilileri bu konuya büyük bir duyarlılıkla yaklaştığı tespit edilmiştir.
- Covid-19 döneminde eğitim almak amacıyla eğitim platformlarına ihtiyaç yükselmiştir. Bu amaçla EBA'nın içerikleri de genişletilmiş, güncellenmiş daha kullanılabilir ve ulaşılabilir hale gelmiştir.
- Covid-19 döneminde internetin önemi artmış olmasına rağmen internette yanlış bilgi veren ve yayan sitelerin sayısını da artırmıştır. Doğru bilgilere nasıl ulaşacağını bilemeyen, internetteki bilgileri doğru bilgi kabul eden, eleştirel düşünme becerilerini yeterli seviyede kullanamayan bireylerin bu kirlilikten olumsuz etkilenmesine neden olmuştur (Susar Kırmızı, & Altuğ, 2021).
- Covid-19 döneminde öğretmenlerin büyük bir kısmı uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere ulaşmakta zorlandığını, velilerin meslekleri dolayısıyla eğitimlerinin süreci etkilediğini, öğrencilerin çalışma ortamının uygun olmadığını ve öğrencilerin ders dışında ek kaynaklardan faydalandığını belirtmiştir. Öğretmenlerin öğrencilerine ek ödev ve görevlendirmeleri öğretmenlerin verdikleri cevaplarda tek başına telefon, tek başına Whatsapp veya Zoom

diyenler olduğu gibi bazı cevaplar birden fazla aracı içermektedir. Çoğunlukla telefon ve WhatsApp uygulaması üzerinden ödevler verdikleri görülmüştür (Uluçınar Sağır & Dal, 2021).

- Elde edilen verilere göre uzaktan eğitim yöntemiyle canlı derslerin haftalık olarak verildiği ve her hafta sabit sayıda derslerinin olmadığı görülmüştür. Ders saatleri ve şubeler haftalık olarak okul idaresi tarafından belirlenerek öğretmenlere ders dağılımı yapılmıştır. Sürekli güncellenen ve öğretmenlerin durumlarına göre ders saatleri ve ders saatlerinin zamanlarında değişikliklere gidilmiştir.
- Yönetim sistemlerinin, teknolojiyi kullanma yeterliliklerinin önemi artmış ve doğru bilginin doğru kaynaktan verilebilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Öğrencilerin eğitimden ve okulda uzak kalmamaları için çaba sarf edilmiştir.
- Öğrencilerin, öğretmen tarafından derslere sesi kapalı veya açık şekilde alınabildiği görülmüştür. Öğrencilerin isterlerse derse katılım yaptıkları, sorulan sorulara cevaplar verebildikleri, sorularını mesaj yoluyla yazabildikleri, kendilerini ifade edebildikleri tespit edilmiştir.
- İlkokula daha yeni başlayacak olan bazı öğrenciler ise okula uzaktan eğitim sisteminin olduğu bir dönemde giriş yapmışlardır. sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanmanın öğretim açısından görsellik, somutlaştırma, kavramayı kolaylaştırma, görsel ve işitsel öğeler sağlama; öğrenci açısından ilgi ve dikkatlerini çekme, motivasyon sağlama, kavramayı kolaylaştırma, eğlenerek öğrenmelerini sağlama, tekrar yapma, kalıcı öğrenme, kısa sürede öğrenme, kısa sürede okumaya geçme ve güdülenme; öğretmen açısından ise işini kolaylaştırma, çocuklara derse katma ve kısa sürede daha fazla öğretim yapma gibi avantajlarının olduğunu belirtmektedir. Bu durumlar EBA'nın önemini bir daha ortaya koyması yönünden faydalıdır (Kesik & Baş, 2021).
- Uzaktan eğitim süresince verilen eğitim hakkında ebeveynlerin düşünceleri de önemlidir. Ebeveynlerin çoğunluğunun (on bir ebeveyn) yeterli miktarda eğitim kaynağına sahip olduğunu tespit edilmiştir. Az kaynağı olan ve yeterli miktarda kaynağa sahip olmayan ebeveynler uzak eğitimden yeteri kadar faydalanamadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan annelerin ve babaların

büyük çoğunluğu fazla kaynağa sahip olduklarını veya yeterli miktarda eğitim kaynağına sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Sonuçlar ve Tartışma

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara göre sonuçlara, tartışmaya ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

- Covid-19 döneminde öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinden geri kalmamaları için hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından kullanılan EBA; doğru bilgiye ulaşılması, zengin içerikleri, güncellenen bilgileriyle genel olarak oluşan ihtiyacı karşılamıştır. Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmayacağı anlaşılmış olmasına rağmen mecburi zamanlarda, herhangi bir bilgiye ihtiyaç duyulduğunda EBA'nın ihtiyacı karşılamakta yeterli olacağı söylenebilir.
- Covid-19 döneminde EBA ile ilgili çeşitli sorunlardan bahsedilmiştir. Bu sorunlar ise EBA'ya bağlantı sorunu, bazı içeriklerin yetersiz oluşu, güncelleme de kaynaklanan sorunlar şeklinde belirtilmiştir. Aynı zamanda EBA'ya bağlantı sorununda alt yapı problemlerinin henüz yeteri kadar çözülememiş olması, öğrencilerin evlerinde internetin olmaması, bazı ailelerde teknolojik cihazların olmayışı etkili olmuştur.
- Uzaktan eğitimde yapılan derslerin en önemli fırsatı derslerin kayıt altına alınması ve bu kayıtların öğrenciler tarafından tekrarlı şekilde izlenebilmesidir. Ancak buna rağmen öğrencilerin belirli bir kısmının internete erişiminin hiç olmaması sebebiyle bu öğrenciler eğitim öğretim faaliyetlerinden geri kalmışlardır.

Tartışma

- Varışlı (2021) tarafından yapılan çalışmada; pandemi döneminde toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda heterojen olması nedeniyle birtakım sorunların gün yüzüne çıktığı belirtilmiştir. Farklı sosyo-ekonomik statüden bireylerin pandemiye farklı biçimde deneyimlemeleri (üst ve orta sosyo-ekonomik

statüden bireyler çoğunlukla evden çalışarak, alt sosyo-ekonomik statüden bireylerin de kamusal alanda çalışarak) pandemi ve sosyo-ekonomik statü ilişkiselliğinin bir örneğidir. Öte yandan, tartışılması gereken bir başka konu da dezavantajlı gruplardan öğrencilerin yaşadıklarıdır. Alt sosyo-ekonomik statüden öğrencilerin maddi imkânsızlıklar nedeniyle internet ve bilgisayar erişimlerinin olmaması ya da kısıtlı olması onların eğitim alma durumlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Engelli öğrencilerin de pandemide çevrimiçi eğitim materyallerine erişim konusunda sorunlar yaşayabilmektedir. Görüleceği gibi pandemi döneminde ekonomik olarak yeterli özelliklere sahip öğrenciler olumsuzluklardan az etkilenirken ekonomik olarak yeterli olmayanlar çok derin şekilde etkilenmiştir. Aynı zamanda sadece ekonomik olarak düşünülmediğinde engelli bireylerinde yaşadığı sorunların katlanarak arttığı söylenebilecektir.

- Can (2020) tarafından yapılan çalışmada; ülkemizde uzaktan eğitimin altyapı, içerik, erişim, güvenlik, tasarım gibi yönlerinden güçlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Okulların temizlik malzemesi ihtiyaçları bakanlık bütçesinden karşılanmakta olmasına rağmen bu dönemde temizlik malzemelerine olan ihtiyacın fazla olması sebebiyle bir takım eksiklikler yaşanmıştır. Bu eksikliklerin giderilmesi ve sağlıklı bir ortamda eğitim yapılabilmesi için daha fazla bütçe ayrılması gerektiği belirtilmiştir.
- Her ne kadar EBA, eğitim öğretim faaliyetlerinde oldukça faydalı olsa da içerik olarak daha da genişletilmesi gerektiği söylenebilecektir. Özellikle bilgi toplumlarında bilginin hızlı şekilde çoğalması, yayılması, kullanılması ve bilginin kısa sürede etkililiğini yitirmesi gibi durumlar düşünüldüğünde EBA'nın da "an"lık olarak güncellenmesi ve çağın gereklerine uygun hale getirilmesi gerektiği önerilebilir (Özercan, 2021).
- Pandemi döneminde internete, teknolojik cihazlara, bilgisayara vb. aletlere ihtiyaç artmıştır. Aynı zamanda bu gibi araçlara gündelik hayatta herkesin ihtiyacı bulunmaktadır. Hem internete hem de internete bağlanmak için kullanılan bütün araçlara ulaşım hem kolay olmalıdır hem de ucuz olmalıdır. Günümüz bilgi toplumlarında bilgiyi üretmek için doğru bilgiye hızla şekilde ulaşmak gerekmektedir.

- Pandemi döneminde yaşananlardan ders çıkarılması ve her alanda teknolojiye önem verilmesi gerekmektedir. Özellikle de eğitim sayesinde hem teknoloji üretilmeli hem de üretilen teknoloji doğru zamanda ver yerde kullanılmalıdır.

Çalışmadan elde edilen bulgularla ulaşılan sonuçlar, yapılan tartışma ve belirlenen öneriler bu şekilde belirlenmiştir. Bu sonuç ve önerilerin daha da artırılabilceği söylenebilir.

Kaynakça

- Açık, B., Koç, T. & Uslu, O. (2021). Teknoloji Kullanım Alışkanlıkları Açısından Covid-19'un Teknoloji Bağımlılığına Etkisi. *Yorum Yönetim Yöntem Uluslararası Yönetim Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 9 (2); 113-124.
- Akça, T. (2021). Aydın İl Merkezinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı Kullanım Alışkanlıklarının Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Atasoy, R., Özden, C. ve Kara, D. N. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde yapılan E-ders uygulamalarının etkililiğinin öğrencilerin perspektifinden değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(6); 95-122.
- Aydın, E. (2020). Covid-19 Döneminde EBA TV Üzerinden Yapılan Türkçe Derslerinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de Ve Dünyada Eğitim*, 877-894.
- Bourner, T. (1996). The research process: Four steps to success. Greenfield, T. (Ed.), *Research methods: guidance for postgraduatesin*. London: Arnold.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *AUAd*, 6(3); 112-142.

Covid-19 Pandemisinin Teknoloji Yönetim Süreçlerine Yansımaları: Eba Perspektifinden Türk Eğitim Sistemi İçin Genel Bir Değerlendirme

- Can, E. (2020). Coronavirüs pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2); 11-53.
- Çakın, M. & Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansıması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6 (2): 165-186.
- Demirci, A. (2014). Coğrafya Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Coğrafyacılar Derneği.
- Kesik, C. & Baş, Ö. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden EBA Ve Eğitim Portalları İle İlk Okuma Ve Yazma Öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11 (1); 93-115.
- Özercan, H. (2021). Covid -19 Pandemi Sürecinde Ortaokul Öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı (Eba)’na İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Susar Kırmızı, F. & Altuğ, A. (2021). Primary School Teachers' Opinions on Using EBA in the COVID-19 Outbreak Process. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 7 (2); 278-300.
- Uluçınar Sağır, Ş. & Dal, E. (2021). Pandemi Sürecinde EBA Platformuna Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin ve Öğrencilerinin Görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6 (2); 333-352.
- Varışlı, B. (2021). Pandemi Sürecinde Eğitimin Dönüşümü: Çevrimiçi Eğitimin Sosyolojik Yansımaları. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 9 (26); 237-249.